

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ
«Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία»

Στο πλαίσιο του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης, ΚΕΔΙΒΙΜ του ΑΠΘ, το **Τμήμα Μεσαιωνικής Ελληνικής Φιλολογίας του Κέντρου Βυζαντινών Ερευνών ΑΠΘ** θα υλοποιήσει Σεμινάριο Επιμόρφωσης Πτυχιούχων ΑΕΙ με τίτλο: **«Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία»**.

Σκοπός

Σκοπός του προγράμματος είναι να προσφέρει μία εμπειριστατωμένη εισαγωγή στην ιστορία της ελληνικής γραφής από τον 4^ο ως τον 15^ο αιώνα, και βασικές κωδικολογικές γνώσεις γύρω από την ιστορία του βυζαντινού χειρόγραφου βιβλίου. Ειδικότερος στόχος είναι η εξοικείωση των συμμετεχόντων με τους ποικίλους τύπους βιβλιακής γραφής που χρησιμοποιήθηκαν κατά το διάστημα αυτό στα ελληνικά χειρόγραφα, μέσω της ανάγνωσης αντιπροσωπευτικών δειγμάτων και της ανάλυσης των τυπικών χαρακτηριστικών τους.

Σε ποιους απευθύνεται

Το πρόγραμμα απευθύνεται σε ενδιαφερόμενους πτυχιούχους και ερευνητές ακαδημαϊκών και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ή οργανισμών της ημεδαπής και της αλλοδαπής, που στο πλαίσιο των μελετών τους επιθυμούν να έρθουν σε επαφή με τον τεράστιο πλούτο των βυζαντινών χειρογράφων, αλλά και πάσης φύσεως εγγράφων, μέσω των οποίων παραδίδεται η αρχαία ελληνική και βυζαντινή γραμματεία, και να αποκτήσουν τη δυνατότητα ανάγνωσης και αποκρυπτογράφησης οποιουδήποτε κειμένου περιέχεται σε αυτά.

Τρόπος Επιλογής

- Θα γίνουν δεκτοί **πτυχιούχοι Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων**.
- Οι υποψήφιοι θα επιλεγούν με μοριοδότηση (επιλογή με βάση το πτυχίο και το βαθμό του, μεταπτυχιακό δίπλωμα, συνάφεια πτυχίου με το γνωστικό αντικείμενο, γνώση ξένων γλωσσών) έως τη συμπλήρωση του μέγιστου αριθμού ακροατών (**30 άτομα**). Σε περίπτωση ισοψηφίας θα τηρηθεί σειρά προτεραιότητας.

Δομή Προγράμματος – Περιγραφή Μαθημάτων

Ο κύκλος των μαθημάτων επιμόρφωσης εκτείνεται στο δεύτερο εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2020-2021. Θα πραγματοποιηθούν 26 ώρες μαθημάτων κατανεμημένες σε δεκατρία δίωρα μαθήματα σε τέσσερις ημέρες. Η έναρξη των μαθημάτων θα πραγματοποιηθεί την Τρίτη 29 Ιουλίου 2021, με λήξη στις 2 Ιουλίου 2021.

Τα μαθήματα περιλαμβάνουν τις εξής θεματικές ενότητες:

- 1) Εισαγωγή στην ελληνική παλαιογραφία και την ιστορία του βυζαντινού βιβλίου.
- 2) Μεγαλογράμματη γραφή (Βιβλική μεγαλογράμματη, όρθια οξυκόρυφη, κεκλιμένη οξυκόρυφη, Αλεξανδρινή μεγαλογράμματη, λειτουργική στρογγυλόσχημη).
- 3) Μικρογράμματη γραφή: 9ος-10ος αι. (Στουδιτική μικρογράμματη, γωνιώδης αγκιστροειδής, σγουρή μικρογράμματη).
- 4) Μικρογράμματη γραφή: 11ος-12ος αι. (Μαργαριτόπλεχτη, κατωϊταλικές γραφές).

- 5) Μικρογράμματη γραφή: 13ος-14ος αι. (Χρηστικές και αρχαϊζουσες γραφές, ανισοστρόγγυλη, γραφή τύπου βήτα-γάμμα).
- 6) Μικρογράμματη γραφή: 14ος-16ος αι. (Γραφή τύπου Μετοχίτη, γραφή τύπου Μονής Οδηγών, αυτόγραφα, Έλληνες γραφείς στη Δύση, μοναστηριακές γραφές).
- 7) Χρονολόγηση βυζαντινών χειρογράφων (διακόσμηση, βιβλιογραφικά σημειώματα, χαράκωση, υδατόσημα).

Το ωρολόγιο πρόγραμμα έχει ως εξής:

29.6.2021: (2 × 3 = 6 διδακτικές ώρες)

Εισαγωγή στην παλαιογραφία και την ιστορία του βυζαντινού βιβλίου (Διδάσκουσα: Σ. Κοτζάμπαση, ΑΠΘ)

Από τον κύλινδρο και το ειλητάριο στον κώδικα (Διδάσκων: Ηλ. Ταξίδης, ΑΠΘ)

Βασικά στοιχεία Κωδικολογίας (Διδάσκουσα: Σ. Κοτζάμπαση, ΑΠΘ)

30.6.2021: (2 × 4 = 8 διδακτικές ώρες)

Μεγαλογράμματη γραφή 1: Βιβλική μεγαλογράμματη, όρθια οξυκόρυφη, κεκλιμένη οξυκόρυφη (Διδάσκουσα: Δ. Σαμαρά, ΑΠΘ)

Μεγαλογράμματη γραφή 2: Αλεξανδρινή μεγαλογράμματη, λειτουργική στρογγυλόσχημη (Διδάσκων: Δ. Σαμαρά, ΑΠΘ)

Μικρογράμματη γραφή, 9ος-10ος αι.: Στουδιτική μικρογράμματη, γωνιώδης αγκιστροειδής (Διδάσκουσα: Δ. Σαμαρά, ΑΠΘ)

Μικρογράμματη γραφή, 9ος-10ος αι.: Σγουρή μικρογράμματη (Διδάσκουσα: Σ. Κοτζάμπαση, ΑΠΘ)

1.7.2021: (2 × 4 = 8 διδακτικές ώρες)

Μικρογράμματη γραφή, 11ος-12ος αι.: Μαργαριτόπλεχτη, κατωϊταλικές γραφές (Διδάσκων: Ηλ. Ταξίδης, ΑΠΘ)

Μικρογράμματη γραφή, 13ος-14ος αι.: Χρηστικές και αρχαϊζουσες γραφές (Διδάσκουσα: Σ. Κοτζάμπαση, ΑΠΘ)

Μικρογράμματη γραφή, 13ος-14ος αι.: Ανισοστρόγγυλη, γραφή τύπου βήτα-γάμμα (Διδάσκουσα: Σ. Κοτζάμπαση, ΑΠΘ)

Μικρογράμματη γραφή, 14ος-16ος αι.: Γραφή τύπου Μετοχίτη, γραφή τύπου Μονής Οδηγών (Διδάσκων: Ηλ. Ταξίδης, ΑΠΘ)

2.7.2021: (2 × 2 = 4 διδακτικές ώρες)

Μικρογράμματη γραφή, 14ος-16ος αι.: Αυτόγραφα, Έλληνες γραφείς στη Δύση, μοναστηριακές γραφές (Διδάσκουσα: Σ. Κοτζάμπαση, ΑΠΘ)

Χρονολόγηση βυζαντινών χειρογράφων (Διδάσκων: Ηλ. Ταξίδης, ΑΠΘ)

Χώρος διεξαγωγής – Πιστοποίηση – Κόστος συμμετοχής

- Ο χώρος διεξαγωγής του προγράμματος είναι η αίθουσα σεμιναρίων του κτηρίου όπου στεγάζεται το Κέντρο Βυζαντινών Ερευνών ΑΠΘ (Βασ. Όλγας 36, 1^{ος} όροφος, κτήριο «Μέλισσα», Θεσσαλονίκη).
- Με το πέρας των μαθημάτων θα χορηγηθεί πιστοποιητικό επιμόρφωσης.
- Το κόστος συμμετοχής ανέρχεται στο ποσό των **πενήντα (50) Ευρώ**.

Αιτήσεις

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής στο επιμορφωτικό πρόγραμμα από 25-09-2020 μέχρι 30-04-2021 και μόνο ηλεκτρονικά.

Στην αίτηση πρέπει απαραίτητα να επισυναφθούν τα παρακάτω δικαιολογητικά:

α) Αντίγραφο πτυχίου

β) Σύντομο βιογραφικό σημείωμα.

Για να υποβάλετε αίτηση συμμετοχής στο πρόγραμμα, πατήστε:

<http://www.diaviou.auth.gr/progr-forms/kve-filologia-palaiografia-kai-kodikologia/>

Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται για περισσότερες πληροφορίες στο τηλέφωνο 2310992002 και στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@kbe.auth.gr

Επίσης, στην ιστοσελίδα: <http://www.diaviou.auth.gr/programs/eisagogi-stin-elliniki-palaiografia-kai-kodikologia/>.

Ο Επιστημονικά Υπεύθυνος του Προγράμματος

Ηλίας Ταξίδης,

Αναπληρωτής Καθηγητής Τμήματος Φιλολογίας